

BURGEMEESTER IS GEEN CRISISMANAGER !

De burgemeesters in Nederland zijn opgeleid tot algemeen bestuurder. In overleg met het College van Wethouders en de gemeenteraad komt men doorgaans na veel overleg en in alle rust tot besluitvorming. Burgemeesters zijn echter niet de meest aangewezen personen om bij een ramp of crisis in de frontlinie te opereren.

Wanneer een ramp of crisis de gemeente treft kroont de burgemeester zichzelf tot opperbevelhebber en functioneert als voorzitter van het crisisteam. Onder tijdsdruk, stressvolle omstandigheden, maximale media-aandacht en specifieke wet- en regelgeving is de burgemeester verantwoordelijk voor snelle en adequate besluitvorming. Iets wat hij totaal niet is gewend en dat zeer ongemakkelijk voelt. In deze situatie vervult de burgemeester diverse rollen. Naast het aanvoeren van het crisisteam is hij verantwoordelijk voor de crisiscommunicatie, hij zal als burgervader empathie moeten tonen in de zorg voor de slachtoffers en hij blijft verantwoordelijk voor het algemeen bestuur van de gemeente.

In de praktijk blijkt dat het in de bestuurlijke leiding en coördinatie van rampen en crises vaak mis gaat. Met enige regelmaat leidt dat na onderzoeksrapporten tot een vroegtijdig vertrek van een burgemeester en/of wethouder (locoburgemeester). Dit is niet zo verwonderlijk, omdat crisisbeheersing een vak is, dat je er niet zo maar even bijdoet. Het vereist specifieke vaardigheden, kennis en een kennissennetwerk en daar moet je als bestuurder goed voor zijn toegerust. In ieder geval veel meer dan een paar uur crisisbeheersing op de school voor het openbaar bestuur en een enkele praktijkoefening zoals nu het geval is. De doorsnee burgemeester voldoet niet aan het profiel van een crisismanager en wordt daar ook niet op geselecteerd.

Voor de hand ligt dan ook het advies de burgemeesters niet meer met deze complexe taak te belasten. Dat geldt overigens ook voor bestuurders op provinciaal en ministerieel niveau die met crisissituaties worden geconfronteerd. Laat de aansturing van een crisisteam over aan een professional. Een goed opgeleide en ervaren crisismanager die fulltime met het vakgebied crisisbeheersing en integrale veiligheid bezig is. In het bedrijfsleven heeft men daar goede ervaring mee. Een emergencymanager heeft de leiding en het mandaat tot het nemen van besluiten in crisissituaties en de bestuurder functioneert daarbij op 'gepaste' afstand.

Juist omdat rampen en crisissituaties steeds complexer worden, vereist het bijbehorend bestuurlijk leiderschap een hoge mate van kwaliteit en professionaliteit. Dat mag niet worden onderschat- het kan (extra) slachtoffers bij een ramp of crisis voorkomen.

Het is de hoogste tijd dat crisisbeheersing als een vak wordt erkend, ook aan de universiteiten en hogescholen. In deze aanpak moeten bestuurders wel over hun eigen schaduw heenstappen en de moed tonen een stapje terug te doen. Dit in de wetenschap van *"iets dat je zelden doet, doe je zelden goed"*.

Gert-Jan Ludden
gludden@svdc.nl